

Una nova edició dels Premis

Els Octubre, uns premis ben guarnits

La reunió a Gandia d'un Comitè del PEN Club Internacional o la celebració de la trobada anual del Grup Català de Sociolingüística dins del marc del III Encontre d'Escriptors, donen idea de com els Premis Octubre atrauen any rere any nous esdeveniments.

Tenint en compte la situació desencadenada per l'actuació del director de RTVV, Amadeu Fabregat, resulta d'allò més oportú que la reunió anual del Grup Català de Sociolingüística tingui lloc a València dins del III Encontre d'Escriptors i, a més, amb el suggerent tema a debat de "Perspectives d'un sistema propi de mitjans de comunicació als Països Catalans". Lingüistes com Josep Gifreu, Climent Picornell, Joaquim Vallverdú, Antoni M. Badia Margarit, Joaquim Torres o Vicent Pitarch, entre altres, són els que intentaran fer una mica de llum sobre l'assumpte. Badia i Margarit, d'actualitat per les declaracions de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans que presideix, serà el moderador del debat. Però no és l'únic esdeveniment que envoltarà la celebració dels XIX Premis Octubre.

ELS DRETS LINGÜÍSTICS I EL PEN CLUB

La importància a nivell mundial del Centre Català del PEN Club té moltes raons on fonamentar-se; Barcelona sense anar més lluny ha estat l'única ciutat amb París i Nova York on s'ha reunit tres vegades al llarg de la història el Congrés Internacional del PEN. Però hi ha un aspecte en el qual la delegació catalana ha volgut incidir des d'un començament, com és la importància del Comitè de "Programa, traduccions i drets lingüístics". Tant és així que des de l'any passat el secretari del PEN Club Català, independentment de qui sigui, és també el secretari permanent d'aquesta comissió. La reunió extraordinària que se celebrarà a Gandia durant els dies 25, 26, 27 i 28 d'octubre, entra dins l'acord del Comitè de reunir-se cada dos anys a diversos indrets dels Països Catalans.

La reunió comptarà almenys amb dos dels màxims responsables del PEN Club Internacional, com ara Pedrag Matvejevic, vice-president internacional –que també farà la conferència inaugural del III Encontre d'Escriptors– i Alexandre Blokh, secretari internacional i una de les ànimes de l'organització en aquests moments. No cal dir que tota una sèrie de figures internacionals assistiran a aquesta reunió com a delegats dels seus PEN respectius.

Els temes a tractar passen per reprendre l'activitat ja encertada d'intercanviar traduccions entre els diversos PEN, que ja va donar fruits en el passat immediat, i discutir la creació de la col·lecció PEN Grans Temes, que naix amb la idea de convidar a escriptors importants perquè opinin sobre un tema concret.

LA PRESENCIA DEL 'TIRANT'

Que 1990 és "L'any del Tirant" ningú no pot dubtar-ho a hores d'ara, i el III Encontre d'Escriptors no podia deixar de banda aquest tema. Així, no obstant dedicar-se a les "literatures de finals de segle", s'ha reservat una taula rodona per a tractar el tema del *Tirant lo Blanc* i les seves traduccions a altres llengües, i s'ha convidat a tal efecte alguns dels traductors més representatius, com ara Jean Maria Barberà (francès), Miquel Ibáñez (suec), Leonardo Interlanghi (italià), Andrei Ionescu (romanès), Paavo Lehtonen (finès), Bob de Nijs (neerlandès), David Rosenthal (anglès), Fritz Volgelgang (alemany) i Wang Yangle (xinès).

De l'interès d'aquesta taula rodona pot donar idea la conversa que El TEMPS va mantenir amb el doctor Jean Marie Barberà, traductor de l'edició francesa que sortirà pròximament a la prestigiosa col·lecció La Pléiade d'Éditions Gallimard. Sembla que Barberà va descobrir

el *Tirant* tot treballant en una tesi doctoral de caràcter lingüístic i assegura que la seva lectura li va produir una impressió fenomenal: "Em vaig adonar de seguida que era una obra magna i, a partir d'aquell moment, una qüestió no totalment resolta em va perseguir: com i per què un lector del segle XX podia fruit llegend una novel·la escrita 500 anys enrere".

La publicació d'*A la tercera branca*, un llibre de Manuel Boix amb gravats del *Tirant* va ser un altre xoc emocional i –ens diu Barberà– que, quan va conèixer Boix, la idea començà a obri-se camí: "A començament del 1989 vaig traduir alguns capítols del llibre, vaig fer-ne un dossier i vaig enviar-ho tot plegat a Gallimard, aquests se n'adonaren de seguida, de la importància de l'obra, i el director literari de La Pléiade, Monsieur Jacques Cotin, va dir-me que els interessava el projecte".

Jean Marie Barberà, que va nàixer a Algeria encara que la seva mare era de Bellreguard, i que la seva família té orígens catalans, pensa que els emigrants donen al país on s'instal·len, i si saben integrar-s'hi –la qual cosa no vol dir separar-se– uns valors nous que poden esdevenir enriquidors: "Avui, quan parlem tant d'Europa, em sembla important que tots els pobles que la integren es coneguen i ¿qui té el millor lloc per actuar sinó els descendents d'emigrants, rics de dues cultures quan no han abandonat la que duïen els pares o els avis? Potser, si 1492 va ser el descobriment d'Amèrica, el 1992 hauria de ser el descobriment dels pobles europeus els uns pels altres".

Barberà es va mostrar "completament convençut" de l'èxit de la versió francesa del *Tirant lo Blanc*: "Quan un editor com Gallimard no vacil·la a l'hora de publicar l'obra a la més prestigiosa de les seves col·leccions, ja és un bon se-

Primera edició del *Tirant lo Blanc*, llibre que està sent traduït al francès dins de la prestigiosa col·lecció La Pléiade d'Éditions Gallinard.

nyal. D'altra banda, l'èxit popular que ha tingut als EUA també significa alguna cosa. Pense que els llibres de gran qualitat un dia o altre el món els reconeix. El *Tirant* és un d'aquests monuments i pots estar segur que no estalviaré cap esforç

perquè es faci justícia en aquest sentit. Ara mateix he rebut una carta de l'Organisme Cultural Municipal de Nantes, on segons la novel·la estan sepultats Tirant i Carmesina. Enguany volen celebrar el V Centenari de l'edició príncep i entre

altres actes posaran el nom del Tirant a un carrer de la ciutat. Tot plegat em sembla un bon senyal del que pot passar amb la versió francesa".

Xulio Ricardo Trigo